

Norrbottnens lääninmyndighet
norrbottn@lansstyrelsen.se

13.5.2026

käännös

Viite: Lausuntopyyntö koskien päätösehdotusta Haaparannan saariston luonnonsuojelualueen perustamisesta Haaparannan kunnassa ja aiempien päätösten kumoamista, 29.4.2026, Lindmark, A.

RAJAJOKIKOMISSIION LAUSUNTO

Suomalais-ruotsalaiselle rajajokikomisssiolle on annettu tilaisuus antaa lausunto Norrbottenin lääninhallituksen laatimasta päätösehdotuksesta Haaparannan saariston luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Ehdotuksessa todetaan, että alueen ensisijaisia suojeluarvoja ovat laaja, yhtenäinen ja suurelta osin hyödyntämätön saaristomaisema sekä maanpinnan nousun jälkeiset luonnonympäristöt, kuten merenpohjat, rannat ja luonnonmetsät. Useita alueen erityisiä suojeluarvoja esiintyy alueen matalilla, pehmeillä ja kovilla merenpohjilla, syvillä pehmeillä merenpohjilla sekä merinisäkkäille ja linnuille tärkeillä alueilla.

Alueen ensisijaisia suojeluarvoja ovat myös sen suuri luonnon monimuotoisuus ja olosuhteet, jotka luovat linnuille arvokkaita lepo-, ruokailu-, pesimä- ja yöpymispaikkoja. Alueen korkeat virkistysarvot sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvat luontotyypit ja lajit ovat myös syitä suojelualueen perustamiseen. Alueen korkeat luonnonarvot vaativat laaja-alaista ja pitkäaikaista suojelua niiden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Ruoppaus, metsänhakkuu tai muu hyödyntäminen merkitsisi alueen luonnonarvojen tuhoutumista. Osa alueesta on kansallisesti tärkeää rannikon kaupallisen kalastuksen kannalta, ja Ruotsin kalastuslain 3. luvun 5. pykälän toisen momentin mukaan aluetta on suojeltava toimenpiteiltä, jotka voisivat merkittävästi vahingoittaa kaupallista kalastustoimintaa. Lääninhallitus arvioi, että suojelualueen perustaminen on toimenpide, joka ei merkittävästi estä kaupallisen kalastuksen harjoittamista.

Rajajokikommisssio toteaa, että päätösluonnos kattaa osittain alueen, joka kuuluu rajajokisopimuksen ja sen kalastussäännön soveltamisalaan (Haaparannan saariston kalastusalueita). Ehdotettu alue rajoittuu valtakunnanrajaan. Suomen puolella ehdotettu luonnonsuojelualue rajoittuu osittain Perämeren kansallispuistoon (pääasiassa Selkä-Sarven ja Maa-Sarven saariin). Lääninhallitus ehdotuksen perusteluissa katsoo, että luonnonsuojelualue kyseisellä alueella on Haaparannan kunnan yleiskaavan mukainen.

Lausunnolla olevan ehdotuksen mukaan määräykset eivät estä:

1. Alueen hallinnoijaa toteuttamasta suojelualueen hoito- ja hallintatoimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä suojelualueen tarkoituksen saavuttamiseksi ja jotka on määriteltävä tässä päätöksessä luonnonsuojelulain 7 luvun 6 §:ään perustuvissa määräyksissä.

2. Rakennusten, väylien, merimerkkien, laiturien, poijujen kiinnityspaikkojen, polkujen, reittien tai muiden laitteiden kunnossapitoa.

Ennen merkittäviä kunnossapitotoimenpiteitä on kuultava maakuntahallitusta ympäristönsuojelulain 12 luvun 6 §:n mukaisesti, kuten kuulemisilmoituksesta annetussa asetuksessa (1998:904) todetaan.

Lisäksi,

suojelualueella kalastus on sallittua sovellettavan lainsäädännön mukaisesti määräyksistä huolimatta.

Kalastusluvan kattamalla alueella sijaitsevilla saarilla ja pienemmillä luodoilla on useita kalastusalueita, joista useat voivat olla aktiivisessa käytössä sekä kaupalliseen että virkistyskalastukseen.

Komissio toteaa, että ehdotuksen tarkoituksena on sallia kalastuksen jatkaminen alueella kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön, ml. rajajokisopimuksen kalastussääntö ja siihen tehtävät muutokset, mukaisesti, eikä ehdotus siten estä kalastusta, kalakantojen suojelua tai kestäväää käyttöä Suomessa tai Ruotsissa rajajokisopimuksen kattamalla alueella (Kalastussääntö §1).

Komissio katsoo, että ehdotuksessa voitaisiin tuoda esiin ehdotetun alueen nykyinen käyttö kalastukseen kaupallisten kalastajien sekä muiden saaristoa ja sen vesiä kalastukseen käyttävien toimesta. Olisi toivottavaa, että rannikkokalastuksen pitkän aikavälin taloudellinen ja kulttuurinen merkitys ehdotetulla rajaseudun suojelualueella näkyisi selkeämmin myös ehdotuksessa Haaparannan saariston luonnonsuojelualueeksi.

Lausunnon on valmistellut komission sihteeri Annika Sallisalmi. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenettelyllä 11.5.2026 mennessä. Lausunto on tallennettu ACTA-diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

TIEDOKSI Haaparannan kunta
Tornion kaupunki
Lapin elinvoimakeskus